

Total No. of Printed Pages—7

1 SEM FYUGP MINPSC1

2024

(December)

POLITICAL SCIENCE

(Minor)

Paper : MINPSC1

(Concepts and Debates in Political Theory)

Full Marks : 60 (80 for 2023 Batch)

Time : 2 hours (3 hours for 2023 Batch)

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

1. তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ দিয়া : 1×6=6

Answer the following questions :

(a) কোনজন ৰাজনৈতিক তত্ত্ববিদে মানুহক 'ৰাজনৈতিক
জীৱ' হিচাপে সংজ্ঞায়িত কৰিছিল ?

Which political theorist defined man
as a 'political animal'?

(b) 'পৰীক্ষামূলক/অভিজ্ঞতামূলক ৰাজনৈতিক তত্ত্ব' কি ?

What is 'empirical political theory'?

(c) 'সুযোগৰ সমতা' শব্দটোৰ অৰ্থ কি ?

What is meant by the term 'equality of opportunity'?

(d) 'কল্যাণৰ সমতা'ৰ অৰ্থ কি ?

What is meant by 'equality of welfare'?

(e) বিবেচনামূলক গণতন্ত্ৰৰ এজন বিশিষ্ট তত্ত্ববিদৰ নাম লিখা।

Name one prominent theorist of deliberative democracy.

(f) 'নাগৰিক গণৰাজ্যবাদ' বুলিলে কি বুজা ?

What do you mean by 'civic republicanism'?

2. তলত উল্লেখ কৰা যি কোনো তিনিটা বিষয়সমূহৰ ওপৰত সংক্ষিপ্ত টোকা লিখা (প্রতিটো ১০০ শব্দৰ ভিতৰত) :

3×3=9

Write short notes on any *three* of the following topics (**within 100 words** each) :

- (a) পৰীক্ষামূলক/অভিজ্ঞতামূলক দৃষ্টিকোণৰ পৰা
ৰাজনৈতিক তত্ত্বৰ সমালোচনা

Critiques of political theory from the empirical perspective

- (b) 'সম্পদৰ সমতা'ৰ বিভিন্ন দিশসমূহ

Different dimensions of 'equality of resources'

- (c) উদাৰ গণতন্ত্ৰত নাগৰিকত্বৰ অধিকাৰ

Citizenship rights in a liberal democracy

- (d) অভিজাত গণতন্ত্ৰৰ মূল নীতিসমূহ

Key principles of elitist democracy

3. 'ৰাজনৈতিক তত্ত্ব'ৰ অৰ্থ কি? সমসাময়িক সময়ত ৰাজনৈতিক তত্ত্বৰ প্ৰাসংগিকতাক সমালোচনাত্মকভাৱে বিশ্লেষণ কৰা।

2+7=9

What do you mean by 'Political Theory'?
Critically analyze the relevance of political theory in contemporary times.

(4)

অথবা / Or

ৰাজনৈতিক তত্ত্বৰ অৱনতিৰ কাৰণ আৰু প্ৰভাৱসমূহ
সমালোচনাত্মকভাৱে আলোচনা কৰা।

5+4=9

Critically discuss the causes and implications for the decline of political theory.

4. সামাজিক অসমতা দূৰ কৰাৰ ক্ষেত্ৰত নিৰপেক্ষতা হিচাপে
ন্যায্যৰ ভূমিকা পৰীক্ষা কৰা।

9

Examine the role of justice as fairness in addressing social inequalities.

অথবা / Or

নেতিবাচক আৰু ইতিবাচক স্বতন্ত্ৰতাক উপযুক্ত উদাহৰণৰ
সৈতে তুলনা কৰা।

9

Compare and contrast negative and positive liberty with suitable examples.

5. অংশগ্ৰহণমূলক গণতন্ত্ৰৰ ধাৰণা আৰু আধুনিক সমাজত
ইয়াৰ প্ৰাসংগিকতা পৰীক্ষা কৰা।

2+7=9

Examine the concept of participatory democracy and its relevance in modern society.

অথবা / Or

অধিকাৰ সম্পৰ্কে বহুসাংস্কৃতিবাদ আৰু সাম্যবাদৰ মাজৰ
বিতৰ্কসমূহ আলোচনা কৰা।

9

Discuss the debates between multi-
culturalism and communitarianism with
regard to rights.

6. বহুসাংস্কৃতিক সমাজত সমান নাগৰিকত্বৰ বাবে উদ্ভৱ হোৱা
প্ৰত্যাহ্বানসমূহ পৰীক্ষা কৰা।

9

Examine the challenges posed to equal
citizenship in multicultural societies.

অথবা / Or

বৈচিত্ৰ্যৰ সৈতে একাত্মতা আৰু সাধাৰণতাৰ ভাৰসাম্য ৰক্ষা
কৰাৰ ক্ষেত্ৰত উদাৰ নাগৰিকত্বৰ দ্বিধাদ্বন্দ্বক পৰীক্ষা কৰা।
এই উত্তেজনাৰ ফলত বহুসাংস্কৃতিক সমাজত নাগৰিকত্বৰ
অধিকাৰৰ ৰূপায়ণত কেনেদৰে প্ৰভাৱ পৰে?

6+3=9

Examine the dilemma of liberal
citizenship in balancing uniformity and
generality with diversity. How does this
tension affect the implementation of
citizenship rights in multicultural
societies?

7. ৰাষ্ট্ৰ আৰু নাগৰিক সমাজৰ মাজৰ সম্পৰ্কক মাৰ্ক্সবাদী আৰু উদাৰ দৃষ্টিকোণৰ পৰা সমালোচনাত্মকভাৱে বিশ্লেষণ কৰা।

5+4=9

Critically analyze the relationship between the State and civil society from a Marxist and liberal perspective.

অথবা / Or

নাগৰিক সমাজৰ বৰ্ধিত ভূমিকাৰ বাবে আধুনিক ৰাষ্ট্ৰই সমুখীন হোৱা প্ৰত্যাহ্বানসমূহ আলোচনা কৰা। নাগৰিক সমাজে শাসন প্ৰক্ৰিয়াত ৰাষ্ট্ৰৰ কৰ্তৃত্বক কেনেদৰে প্ৰত্যাহ্বান জনায় বা পূৰণ কৰে?

6+3=9

Discuss the challenges faced by the modern State due to the increasing role of civil society. How does civil society challenge or complement State authority in the governance process?

(২০২৩ বৰ্ষৰ বাবে অতিৰিক্ত ২০ মূল্যমানৰ প্ৰশ্নসমূহ)

(**Additional 20 marks for 2023 Batch**)

তলৰ যি কোনো দুটাৰ উত্তৰ দিয়া :

10×2=20

Answer any *two* of the following :

8. বহুত্ববাদী গণতন্ত্ৰৰ ধাৰণাটো পৰীক্ষা কৰা। অন্যান্য গণতন্ত্ৰৰ আৰ্হিৰ তুলনাত ই কেনেকৈ ৰাজনৈতিক স্বাৰ্থ আৰু প্ৰতিনিধিত্বত বৈচিত্ৰ্য সামঞ্জস্য কৰে?

2+8=10

Examine the concept of pluralist democracy. How does it accommodate

diversity in political interests and representation compared to other democratic models?

9. নাগৰিক সমাজৰ বিকাশৰ ওপৰত তাত্ত্বিক বিতৰ্কবোৰ
অন্বেষণ কৰা। 10

Explore the theoretical debates on the evolution of civil society.

10. ৰাজনৈতিক তত্ত্বত স্বাধীনতা আৰু সমতাৰ মাজৰ সম্পৰ্কৰ
বিষয়ে আলোচনা কৰা। 10

Discuss the relationship between liberty and equality in political theory.

★★★